

מסורת הש"ס

(א) ב"מ קיד: (ב)מסות ו: (ג) רש"ל מ"ו, א (לעיל) (ד) ויחל מ"ה, (ה) מסהדקין יח: לעיל כ, (ו) יפי' או אשה לפדות ולבנות עמה או בניו מיי"ט בשם המכבי' ומתוך פירש"י משמע דגרס א"כ יס' לו בניו ולא היה בגרסא אשה כלל, (ז) לקמן פ"ה, (ח) במדבר י"ט, ט (ועי' מוס' צ"ב נ"ג, חנוכו י"ב) לוי ומוס' נדה ע: ד"ה ופי' יעזר, (י) במסורות: אלא אלוס גבי האל ונמא, (יא) ופי' מוספות מיר נד, (יב) ב"מ צ"ב נ"ג, ע"ז ג: פסדהדקין נט: ונמא ע"ז ג:

גליון הש"ס

גמ' אדם קרוין אדם. עי' ממני ר"ג דנע"ג ובמיי"ט שם רפ"ב: בתנ"י אירם את האלמנה. עי' לעיל דף כ ע"ב מ"ה א"ו ביאה: גמ' קטיר קחויא הבא. עי' ג"כ דף כ"ב ע"ב מ"ה א"ו ביאה: מ"ה זכור: תוס' ד"ה ואין וכו' ריש הלוקח בין אדם לאדם. עי' ימינה אדם לאדם. עי' גמ' ל"ג כ' וישראל ונמא: א"כ בספ' הוי"ב: היינו בני אדם הראשון. עי' גמ' ב"מ ט"ז ע"ב מ"ה ד"ה בשבילך וכו' א"כ מחייבי ברייתו וכו'. עי' גיטין ד' פט ע"ה מ"ה בעולה ונמא רש"י שם:

הגהות הב"ב

(א) תוס' ד"ה ספן וכו' שומרת יבם שנפלה לפני כהן הדיוט: (ב) בא"ח מ"ג לה לעיל ב"ב פ"ד דף כ: כ:

מוסף רש"י

אינן מטמאין באהל. דגבי אהל כתיב אדם, אדם כי ימות באהל (ב"ב קיד:). ת"ל יקח אשה כי אם בתולה מעמו יקח אשה, והיא אשה קלה ימיהו הוא (ועי' ח"ב). תרקבא. לוי ספא, תרי וקב. דינרי. זהובים (ויחל י"ח). מורא בת ביהודים. אלמנה עשירה היתה וקדשה יהושע בן נחמל ונמנה מנון ועליה המלך הניח לבית ספן גדול (ס"ט). קא פסקי ונתי. אלמנה לכהן גדול, לא שבא מן האירוסין ולא שבא מן הנישואין. לא שנה נפלה לפניו מן הנישואין דהיינו ממי קלה ימיהו הוא (ועי' גמ' ד"ה אלמנה לא דלמנה לא יקח, ועוד דפועלה היא ואיכה איסור עשה לגביה, דכתיב אשה בתולה יקח ולא בעולה, ולא היה מכלל עשה עשה, ולא שנה נפלה לפניו מן האירוסין ועודיה בתולה, לעיל אלא לאו דלמנה (עי' ב"ב). בשלמא מן הנישואין עשה ולא תעשה הוא. איכה עשה ולא תעשה בלתי בתולה יקח, ולא בעולה, דהיינו עשה אלמנה לא יקח הרי לאו (סנהדרין י"ח). עי' עשירי. ימיהו עליה (ס"ט) ע"ז יבא עשה. דינמה יבא עליה (עי' ב"ב). גזירה ביאה ראשונה. דמקיים בה עשה ומי' למיחא, אטו ביאה שניה. דלא מני' למיחא דהא איקיים בה עשה (עי' ב"ב). ביאה ראשונה לייבום מקיימת מלות עשה, ביאה שניה לאו מלות יבום הוא (סנהדרין י"ח).

אין מטמאין. אה המאהיל עליה: **אדם קרוים אדם.** וגבי טומאת אהל כתיב אדם כי ימות באהל (במדבר יט): **נפש אדם.** כתיב: ומשני הא דקרי להו אדם משום דבעי למכתב בהמה גביהו כדכתיב וחמורים ובקר (ס"ט) וגבי בהמה מיקרו אדם אצל אדם סתמא לא מיקרו: אכשי ניונה עובדי כוכבים היו: **כל הורג נפש.** כתיב ומדעבו טומאת שבעה אלמא מיטמו: **ממגע ומשא מי מעטינהו.** וגבי מגע אשכחן נוגע בעצם או בחללי (ל) דלא כתיב אדם הלך קא ע"ג דלא מיקרו אדם סתמא: כתיב ונמא: **יקח אשה.** האי אשה לא איקטריך אלא לרשה: **מינהו אין.** כלומר המלך מינהו אצל אחיו הכהנים וסנהדרין לא מינהו: **נפמנה לא.** נתמנה לא קמני דהוי משמע דראוי היה לך: **קטיר קחויא כהן.** קטר של רשעים אני רואה כהן של אלה היה ראוי לך אלא שנתן ממנו ומינהו: **מתני' חונן.** כהן גדול: **ולא מייבם.** דאלמנה היא ואסורה לו: **גמ' לא טעשה ועשה.** אלמנה לא יקח בתולה יקח (יקרא כ) ולא בעולה: **מתני' אלא אם קן יש לו בניו.** משום דמלווה על פריה וזניה וה"ה לישראל ובגמרא מפרש אלא נקט כהן: **שיא זונה האמורה נפורה.** ובגמרא מפרש לה: **אלא גיורה ומשוארת.** דביאת עכו"ם ועד פסלה: **ושנעננה בעולה וזות.** כהן ישראלית הנעננה לפסול לה: **גמ'**

הבא על יבמתו פרק ששי יבמות

ס.א.

עין משפט גר מצוה

עו א ב מ"י פ"ג מהל' אהל הלכה ג ופי"א מהל' טומאת מת הלכה יג סמג' לאוין לרה טו"ש ע"ד סימן שעב ספ"ג ב: **עו ג מ"י פ"ג מהל' אסורי ביאה הל' ב:** **עו ד מ"י שם פ"ה מהלכות כלי המקדש הלכה י:** **עו ה מ"י פ"ג מהל' אסורי ביאה הלכה ב:** **פ ו מ"י פ"ו מהלכות פ"ה הלכה י:** **פז ז מ"י פ"ו מהלכות אסורי ביאה ז סמג' ע"ז מט טו"ש ע"ה פ"ה ס"ו ספ"ח:** **פח ח מ"י פ"ח מהל' אסורי ביאה הלכה ב סמג' לאוין קל"ט טו"ש ע"ש ס"ו ספ"ח:**

תורה אור השלם

1. ואתן צאני צאן מרעיית אדם אתם אגני אלהיכם ואם ארזי אלהים: יחזקאל לד לא יאמר: **2. ונפש אדם ששה עשר אלה:** במדבר לא מו ואגני לא אחוס על ניהוה העיר הגדולה אשר יש בה הרבה משתים עשרה רבו אדם אשר לא ידע בין ימינו לשמאלו ובקמחה רבה. יונה ד יא ואתם חנו מרחץ לפחזה שבעת ימים כל הרג נפש וכל גנע בחילוי התחטאו ביום השלישי וכו' וישביע אתם וישביע: במדבר לא טי ויאמר אל משה עבדך וישביע את ראש אנשי המלחמה אשר בידני ולא נפקד ממנו איש: במדבר לא מט ואת התורה אדם בי ימות באהל כל הבא אל האהל וכל אשר באהל יקחא שבעת ימים: במדבר לא טי ואלמנה וגרשה ויחלל נדה את אלה לא יקח בי אם בתולה מעמיו יקח אשה: ויקרא כא די

תוספות ישנים

ואין מעבדי כוכבים כו'. פרשמי צ"ב כוכבים אקטיל סגנת (לת): ד"בא אקטיל חג מישאלל י"מ דר"ש מוסת מתאן דכל קטוב מתמיה על מחלה מתקאמר מתמיהו לנמא אקטיל חג מישאלל א"ג"ג דעובדי כוכבים רובא חקן לא נהירא לנמקאן אין היכר מישב דקאמרי מנגע ומשא מי מעביהו קרא ושי"מ הוצרכו חטוי משום טומאת מנגע ומשא ע"ל דאין לאיה מתאן דלנמא הכי פירושא לנמא אקטיל חג מישאלל וחס הוי פוטטסי דיהיה על החללים ונמא סגנתו ככוס (ה) האלמות ופי' או יבא אלה חג מישאלל אטמו מתמיה. (ב) במצוות (טו) פי' דנפקא ליה מוארבו לו וקס עליו והקטיו מנא לוי לר' משעון דמפיק לנרשא אחרתא צפיק ואלו הן

קברי עובדי כוכבים אינן מטמאין באהל. תימה למה ליה לרבי נבאה לניונו מערמא דלכניהס אצינו וארס הראשון (צ"ב נ"ג). אף דאיכרו אדם אדם ואכניהס או אפי' לרבינן דלמרי קברי עובדי כוכבים מטמאין באהל הא לא מטמא באהל אפילו קברי ישראל אלא אותם שממו מעשה שנאמרה אותה פרשה דלדס כי ימות באהל דכי ימות משמע באותם העתידים למות עדיין ומדאיכטריך נמי צניור (דף נד. וש) קרא לרבות קבר שפניו הדבור למגע מכלל דבאהל לא מטמא: **ואין העובדי כוכבים קרוים אדם.** תימא דצריש מק' ע"ז (ג. וש) ופי' ד' מיתות (סנהדרין דף נט. וש) דרשינן דעכו"ם העוסק בתורה הרי הוא ככהן גדול שנאמר אשר יעשה אותם האדם וגו' כהנים לויס ישראלים לא נאמר אלא האדם ופי' צקוטנס בסנהדרין (ב"ב שם ד"ה האדם) דההוא לית ליה הך דר"ש דהכא וימתן לפי ספרים דגרסי התם רבי ירמיה אצל לספרים דגרסי התם ר' מאיר קשיא דשמעינן ליה לר"מ צ"ב קמא דלרמות (דף יא) דסך שמן המשחה לעכו"ם פטור ומשמע דטעמא משום דכתיב על צמר אדם ולוי עובד כוכבים קרוי אדם ומיהו מני למימנ דטעמא דרבי מאיר דפטור הוי מטעם דכל שהוא צפך הרי הוא צלא יסך וכל שאין צפך אין צלא יסך ור"ת מפרש דיש חילוק בין אדם להאדם דעובדי כוכבים ככלל האדם יניהו והא דקאמר כהנים לויס ישראלים לא נאמר ה"ק אדם לא נאמר דהוי משמע כהנים לויס ישראלים אלא האדם וכל הוי קראי דמיימי כתיב אדם ללא פריך מקראי דכתיב האדם וה"ר משולס היה אומר דגבי פורענות דוקא קאמר אדם קרוין אדם ללא רנה לכתוב ישראל בהדיא גבי פורענות אצל גבי האדם וחי הוה ליה למכתב בהדיא כהנים לויס ישראלים כמו שרגיל בכל מקום ליה דפריך מהני קרוין אדם ע"ג דעובדי כוכבים נמי קרוין אדם מ"מ פריך בין דגבי פורענות ישראל קרוין אדם איכא ללא איירי אלא בעובדי כוכבים דוקא לא הוה ליה למיקרינהו אדם והא

קברי עובדי כוכבים אינן מטמאין באהל שנא' ואתן צאני צאן מרעיית אדם אתם קרויין אדם ואין העובדי כוכבים קרויין אדם מיתבי' ונפש אדם ששה עשר אלף משום בהמה אשר יש בה הרבה משתים עשרה רבוא אדם אשר לא ידע בין ימינו לשמאלו (ובהמה רבה) משום בהמה כל הורג נפש וכל נוגע בחלל התחטאו דלמא איקטיל חד מישאלל ורבנן לא נפקד ממנו איש ור' שמעון בן יוחי לא נפקד ממנו איש לעבירה רבינא אמר צניור דמעטינהו קרא מאטמווי באהל דכתיב אדם כי ימות באהל ממגע ומשא מי מעטינהו קרא: **מתני' אירם את האלמנה ונתמנה להיות כהן גדול יכנסו ומעשה ביהושע בן גמלא שקדש את מרתא בת ביתוס ומנהו המלך להיות כה"ג וכנסה שומרת יבם שנפלה לפני כהן הדיוט ונתמנה להיות כה"ג אע"פ שעשה בה מאמר הרי זה לא יכנס: גמ' ת"ר מנין שאם אירם את האלמנה ונתמנה להיות כהן גדול שיכנסו ת"ל יקח אשה א"ה שומרת יבם נמי אשה ולא יבמה: מעשה ביהושע וכו': מנהו אין נתמנה לא אמר רב יוסף קטיר קחויא הכא דאמר רב אסי תרקבא דדינרי עיילה ליה מרתא בת ביתוס לינאי מלכא עד דמוקי ליה ליהושע בן גמלא ככהני רבכוי: **מתני' יכהן גדול שמת אחיו חולץ ולא מייבם: גמ' קא פסיק ותני לא שנת אהירוסין ולא שנת מן הנישואין בשלמא מן הנישואין עשה ולא תעשה הוא ויין עשה דוחה ל"ת ועשה אלא מן האירוסין יבא עשה וידחה את לא תעשה הגזירה ביאה ראשונה אטו ביאה שניה: **מתני' ככהן הדיוט לא ישא אילונית אלא א"כ יש לו אשה ובנים רבי יהודה אומר אע"פ שיש לו אשה ובנים לא ישא אילונית שהיא זונה האמורה בתורה וחכמים אומרים אין זונה אלא גיורת ומשוחררת ושנבעלה בעילת זנות: גמ' א"ל ריש גלותא לרב הונא מ"ט משום פריה ורביה אפריה ורביה כהנים הוא דמפקדי וישראל לא מפקדי אמר ליה משום דקא בעי למיתני סופא רבי יהודה אומר אע"פ שיש לו אשה******

(א) נראה ליה לאו שהאיהלו כבולם. (ב) נראה דמיימית ובמנותו פי' עי' ואלו הן הנשפין שייך מקודס, אחרי חילת היבוי לנמא אקטיל חג מישאלל. (ג) לפיט נמשה דלהלכה פ"ה משעון ו' מן סתמא ולא הוכר שם רש"י. (ד) צ"ב שהוכר צ"ב (דף כ"א). (ה) ועי' מוס' פ"ה שם ד"ה וכו'.